

Κίνδυνοι και κανόνες ασφάλειας Διαδικτύου

Το Διαδίκτυο θα μπορούσε εύκολα να διεκδικήσει τον τίτλο ενός από τα θαύματα του σύγχρονου κόσμου. Πρόκειται για ένα μέσο που δίνει σε πραγματικό χρόνο πρόσβαση σε πληροφορία, γνώση αλλά και ψυχαγωγία.

Το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να συνειδητοποιήσει κάθε χρήστης του Διαδικτύου, είναι ότι ο παγκόσμιος ιστός δε διαφέρει σε τίποτα από μια κοινωνία. Κρύβει λοιπόν, αντίστοιχους κινδύνους και απαιτεί αντίστοιχα μέτρα προστασίας από αυτούς. Η σωστή και τακτική ενημέρωση σχετικά με τη φύση των κινδύνων αλλά και τον τρόπο αντιμετώπισης τους γίνεται έτσι απαραίτητη, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος έκθεσης του χρήστη στους βασικότερους τουλάχιστον κινδύνους:

- Αποπλάνηση Ανηλίκων (Grooming)
- Ηλεκτρονική Παρενόχληση (Cyberbullying)
- Διαδίκτυο και Κινητή Τηλεφωνία
 - Sexting
 - Geotagging
 - Happy Slapping
- Διαδικτυακά Παιχνίδια
- Υπερβολική χρήση & Εθισμός
- Ανεπιθύμητη αλληλογραφία (Spam)
- Παραπλανητικά Μηνύματα (Scam)
- Ιοί και σκουλήκια (Viruses, Trojans, Worms)
- Ηλεκτρονικό Ψάρεμα (Phishing, Pharming)
- Λογισμικά Υποκλοπής (Spywares, Adwares, Malwares)
- Παράνομη Πρόσβαση στον Υπολογιστή
- Απάτες στο Ηλεκτρονικό Εμπόριο
- Ανεπιθύμητο Περιεχόμενο

Grooming (Αποπλάνηση Ανηλίκων)

- Παιδόφιλοι προσποιούμενοι ότι είναι έφηβοι, χρησιμοποιώντας δωμάτια συνομιλίας, ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης ή και άλλους χώρους διαδικτυακής επικοινωνίας, προσπαθούν να προσεγγίσουν παιδιά με απώτερο στόχο τη σεξουαλική τους κακοποίηση
- Πρώτος στόχος του παιδόφιλου είναι να κερδίσει την εμπιστοσύνη του παιδιού μέσω της προσοχής, της στοργής, της ευγένειας, δώρων, επενδύοντας χρόνο και χρήμα
- Προσπαθεί να πείσει το παιδί να του στείλει προσωπικές φωτογραφίες ή video ή και να συναντηθεί μαζί του.

Cyberbullying (Ηλεκτρονική Παρενόχληση)

- Η συνεχής επιθετική συμπεριφορά εναντίον κάποιου μέσω διαδικτύου έτσι ώστε να αποκτηθεί δύναμη και εξουσία πάνω του (ψηφιακός εκφοβισμός)

- Η πλειοψηφία των ατόμων που υφίστανται είτε ασκεί διαδικτυακό εκφοβισμό είναι ηλικίας 12-16 ετών

Sexting

- Πρόκειται για ανταλλαγή ερασιτεχνικών γυμνών ή ημίγυμνων φωτογραφιών, που βγάζουν οι ίδιοι οι χρήστες και στην συνέχεια τις στέλνουν σε φίλους τους μαζί με γραπτά μηνύματα σεξουαλικού περιεχομένου.

Geotagging

- Η προσθήκη γεωγραφικών συντεταγμένων (γεωγραφικό μήκος, πλάτος, στίγμα, υψόμετρο κ.ά.) σε φωτογραφίες ή video clips
- Η ανάρτηση των πληροφοριών αυτών στο διαδίκτυο, επιτρέπει σε οποιοδήποτε χρήστη να προσδιορίσει το ακριβές σημείο που πάρθηκε η φωτογραφία ή το video clip.

Happy Slapping

- Πρόκειται για φωτογράφιση ή βιντεοσκόπηση σκηνών παρενόχλησης ή βίας και προώθησή τους σε άλλους χρήστες μέσω κινητής τηλεφωνίας
- Συνδεδεμένο άμεσα με το cyberbullying
- Σύμφωνα με έρευνες, 1 στα 4 παιδιά στην Ευρώπη αντιμετωπίζουν τέτοιο πρόβλημα.

Εθισμός

- Είδη εθισμού στο διαδίκτυο
 - Για ενήλικες
 - εθισμός σε διαδικτυακό σεξ (cybersex)
 - εθισμός σε θέαση πορνογραφικού υλικού (cyberporn)
 - εθισμός στα τυχερά παιχνίδια
 - Για μαθητές και φοιτητές
 - εθισμός στα διαδικτυακά παιχνίδια (mmorpg)
- 2 ώρες χρήση του διαδικτύου την ημέρα αποτελεί τον Ημερήσιο επιτρεπόμενο χρόνο οθόνης (screen time) για παιδιά και εφήβους.
- Τα παιδιά και γενικότερα οι νέοι, πιο εύκολα μπορούν να εθιστούν σε online δραστηριότητες όπως παιχνίδια με πολλούς χρήστες, chat rooms, πορνογραφία, τζόγο
- Πρώιμη εφηβεία 10-14 ετών, συχνότερο στη μέση εφηβεία 15-17 αλλά και στην όψιμη εφηβεία >17 ετών

Διαδικτυακά παιχνίδια (mmorpg-massively multiplayer online role-playing games)

- Τα κύρια χαρακτηριστικά τους:

- δισδιάστατα ή τρισδιάστατα
- ο χρήστης παίζει και ταυτόχρονα αλληλεπιδρά με άλλους χρήστες
- το παιχνίδι εξελίσσεται ακόμα και αν ο χρήστης είναι εκτός παιχνιδιού
- ισχυρό σύστημα συνεχών ανταμοιβών και ενισχύσεων
- Μέσα από τη χρήση μη κατάλληλων και ποιοτικών διαδικτυακών παιχνιδιών, υπάρχει ο κίνδυνος για:
 - ταύτιση με διάφορους “κακούς” χαρακτήρες,
 - αφομοίωση ακατάλληλου λεξιλογίου και
 - υιοθέτηση απαράδεκτων μηνυμάτων και συμπεριφορών

Αυτόκλητο Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (Spams)

- Είναι η παραλαβή μηνυμάτων χωρίς την “έγκριση” του παραλήπτη. Πρόκειται για μαζική αποστολή μηνυμάτων σε ηλεκτρονικές διευθύνσεις τις οποίες οι αποστολείς, είτε έχουν συλλέξει από διάφορες ιστοσελίδες, περιοδικά, λίστες συζητήσεων, βάσεις δεδομένων, είτε ακόμη τις έχουν μαντέψει

Παραπλανητικά μηνύματα (Scams)

- Πρόκειται για παραπλανητικά μηνύματα τα οποία σκοπό έχουν να δελιάσουν τους παραλήπτες με την προσφορά μεγάλων χρηματικών ποσών όπως η Νιγηριανή απάτη (Nigerian Scam 419), το Ισπανικό Λόττο (Spanish Lotto) κλπ
- Για την απόκτηση τους όμως θα πρέπει να πληρωθούν προκαταβολικά κάποια έξοδα.

Ιοί και σκουλήκια

- Μικρά λογισμικά που μεταφέρονται και τρέχουν στον υπολογιστή με στόχο να αλλάξουν τη φυσιολογική συμπεριφορά του, χωρίς ο χρήστης του υπολογιστή να το γνωρίζει.
- Προβαίνουν στη/ν
 - Διαγραφή αρχείων
 - Αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων
 - Δημιουργία εικονικής κίνησης προς το διαδίκτυο
 - Απασχόληση πόρων του υπολογιστή, κλπ
- Διαδίδονται κυρίως μέσω:
 - ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
 - διαφόρων δωρεάν προγραμμάτων
 - ιστοσελίδων

Λογισμικά υποκλοπής (Spywares)

- Προγράμματα εγκατεστημένα στον υπολογιστή χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη και τα οποία έρχονται ως κρυφά μέρη άλλων, συνήθως δωρεάν, προγραμμάτων
- Ένα λογισμικό υποκλοπής μπορεί να:
 - παρακολουθεί τη συμπεριφορά του χρήστη στο διαδίκτυο
 - καταγράφει όλες τις ενέργειες του υπολογιστή

- αλλάζει την παραμετροποίηση του υπολογιστή και να παρεμβαίνει στη λειτουργία άλλων προγραμμάτων (malware)
- να παρουσιάζει διαφημίσεις μέσα από αναδυόμενα παράθυρα (Adware)
- να κάνει τον υπολογιστή πιο αργό
- να θέσει τον υπολογιστή υπό τον έλεγχο άλλου.

Phishing- Pharming

- Phishing είναι η προσπάθεια υποκλοπής ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως κωδικών, αριθμών πιστωτικών καρτών, αριθμών λογαριασμών και άλλων προσωπικών στοιχείων, με ψεύτικα προσχήματα.
- Οι προσεγγίσεις με σκοπό το 'Ηλεκτρονικό Ψάρεμα' γίνονται συνήθως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οι οποίες παραπέμπουν σε ιστοσελίδες παγίδες (Pharming).

Παράνομη Πρόσβαση

- Η πρόσβαση από κάποιον σε υπολογιστή χωρίς την άδεια του ιδιοκτήτη του, εκμεταλλευόμενος αδυναμίες των λογισμικών τα οποία βρίσκονται εγκατεστημένα σε αυτόν
- Μπορεί να συλλέξει ή/και να παραποιήσει πληροφορίες που βρίσκονται στον υπολογιστή καθώς και να χρησιμοποιήσει τον υπολογιστή για να κάνει άλλες κακόβουλες ενέργειες.

Κανόνες για την ασφάλεια μας στο διαδίκτυο

Υπάρχουν βασικοί κανόνες για την ασφάλεια στο διαδίκτυο που θα πρέπει όλοι οι χρήστες του διαδικτύου, κυρίως τα παιδιά, να ακολουθούν.

Η Cytanet σας προτείνει μερικά εύκολα και πρακτικά βήματα που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ως επίσης και απλές συμβουλές που θα πρέπει να δώσετε στα παιδιά σας έτσι ώστε να μάθουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με ασφάλεια.

Συμβουλές για Παιδιά

- Ποτέ δεν επικοινωνούμε με άγνωστα άτομα στο διαδίκτυο
- Δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι με ποιόν επικοινωνούμε
- Ποτέ δεν δίνουμε προσωπικά στοιχεία σε άγνωστα άτομα
- Ποτέ μα ποτέ δεν συναντούμε κάποιον που γνωρίσαμε στο διαδίκτυο
- Να θυμόμαστε πάντα ότι αυτοί που θέλουν να μας ξεγελάσουν θα δίνουν πάντα ψεύτικα στοιχεία
- Ποτέ δεν απαντούμε σε ανώνυμα ή προσβλητικά μηνύματα
- Προσπαθούμε να μην παραμένουμε πολλή ώρα συνδεδεμένοι στον υπολογιστή μας
- Κλείνουμε τη σύνδεση αν δούμε ή διαβάσουμε κάτι που μας ενόχλησε
- Προσπαθούμε να μην κατεβάζουμε οποιαδήποτε αρχεία στον υπολογιστή μας

- Να θυμάμαι πάντα ότι ανεβεί στο διαδίκτυο παύει να είναι πλέον προσωπικό στοιχείο
- Να ενημερώνω αμέσως τους γονείς μου ή τους δασκάλους μου σε περίπτωση που κάποιος με ενοχλεί στο διαδίκτυο

Συμβουλές για Γονείς

- Εξερευνούμε μόνοι μας το διαδίκτυο ή παρέα με το παιδί μας
- Φροντίζουμε να υπάρχουν κανόνες χρήσης του διαδικτύου (πόση ώρα και ποιες ώρες μπορεί το παιδί να συνδεθεί στο διαδίκτυο)
- Ο υπολογιστής να είναι σε χώρο που ελέγχεται εύκολα από τους γονείς
- Δεν απαγορεύουμε στα παιδιά μας την πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Μαθαίνουμε στο παιδί μας από μικρή ηλικία να επισκέπτεται σελίδες ειδικά σχεδιασμένες για παιδιά
- Χρησιμοποιούμε λογισμικό φιλτραρίσματος περιεχομένου
- Μαθαίνουμε στα παιδιά μας να μας εμπιστεύονται και να μας μιλάνε για τις διαδικτυακούς τους φίλους και δραστηριότητες
- Μαθαίνουμε στα παιδιά μας να προστατεύουν την ιδιωτική τους ζωή στο διαδίκτυο όπως και στον πραγματικό τους κόσμο.

Για να αποφευχθεί η αρνητική επίδραση του Διαδικτύου ο άνθρωπος οφείλει να γνωρίζει τους κινδύνους του, και να το χρησιμοποιεί με μέτρο, ικανοποιώντας τις ανάγκες του. Είναι απαραίτητη η προσέγγιση του με ερευνητική ματιά, κριτικό πνεύμα και η δημιουργική αξιοποίηση των πρωτόγνωρων δυνατοτήτων του. Ο καθένας μας είναι αναγκαίο να συνειδητοποιήσει ότι το Διαδίκτυο είναι ένα εργαλείο που διευκολύνει τη ζωή και όχι ένα υποκατάστατο της. Γι' αυτό δεν πρέπει να θεοποιείται και να παραμελούνται εξαιτίας του άλλες δραστηριότητες και κυρίως η ανθρώπινη επαφή.

Links: <http://www.iportal.cytanet.com.cy>
<http://cytasafety.com.cy>
<http://www.cyberethics.info>

Παναγιώτης Ιακώβου
 ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ-Σταθερή Τηλεφωνία και Cytanet
 Οδός Τηλεπικοινωνιών, Στρόβολος, Τ.Θ. 24929, CY-1396, Λευκωσία, Κύπρος
 Τηλέφωνο: +357 22701536, +357 99410686 - Φαξ: +357 22701180
panayiotis.iacovou@cyta.com.cy
<http://www.cyta.com.cy>

